

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 204 (3068) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 11

Több kisebb hadműveletre bomlott szét a kaukázusi csata

A német támadás minden szakaszon győzelemesen halad előre. Stalingrádnál ujjabb erősítéseket vetettek harcba a bolsevisták

A kelti arcvonalon jelenleg 3 nagy csata tombol. A Kaukázus térségében folyó nagy kiterjedésű harc, a milliós hadseregeknek Stalingrádért folyó gázsi küzdelme és az ismét élénkebbé vált szovjet támadás Rzev térségében. A rzevi támadás nyilván azt célozza, hogy német erőket kössön le és ezzel tehermentesítse Stalingrád egyre fe-nyegesebb helyzetét. A kaukázusi csata több kisebb hadműveletre bomlott szét. A német támadás új minden szakaszon győzelemesen halad előre. Szovjet részről Stalingrádtól nyugatra ujjabb erősítéseket vetettek harcba. Azt állítják, hogy ezek szibériai hadosztályok, amit Berlinben nem erősítenek meg, de nem is vonnak két- ségbe.

A Popolo di Roma beriait külön- t. d. sítójának jelentése szerint a bolse- visták Stalingrád előtt bizonyos szám- beli fölényrel rendelkeznek. Ez egy- részről a friss megerősítéseknek tulaj- donítható, másrészt pedig annak, hogy Stalingrád polgári lakosságának jelentős részét is bevetették a harcba. A németeket azonban ez nem gátlja meg a további előnyomulásban, amit a szovjet hadiellenítés is bizonyít, ami- kor beismeri, hogy ujjabb két helységet ürítettek ki a németek előtt.

Azok a német páncélos csapatok és gépesített gyalogos kötelek amelyek nyugat felől támadják Stalingrádot, az utolsó 24 órában ujjabb három hely- séget foglaltak el a védelmi övezet- ben. A támadás körülbelül 40 kilomé- ter széles szakaszon folyik és külön- sen északon jutott közelebb a város. A Kaukázusban a Telek folyó mentén a leghevesebb a küzdelem. A dőlj par- ton erős német kötelékek súlyos vesz- teségeket okoztak a szovjet csapatok- nak.

Az egyiptomi arcvonalon — katonai részről szerzett értesülés szerint — csütörtökön német zuhanóharci repü- léses Alamein térségben nehé- zű méretű bombákkal árasztották el az ellenség gépjárműösszevonásait. A megtámadott célpontokban a bombák ledobása után több nagy tűz és rob- banás következett be.

A madagaszkári angol támadással kapcsolatban a Svenska Dagbladet londoni levelezője közli, hogy a mos- tani támadást minden valószínűség szerint Churchill és Smoots tábornok Kairóban történt megbeszélése során határozták el.

Pétain államfő csütörtökön fogadta

Laval kormányfőt és Luin tábornokot, az afrikai francia csapatok főparancs- nokát. A kihallgatás, amely valószí- nűen összefügg az angolok madagasz- kári ujjabb támadásával, hosszú ideig tartott.

Vichyben ismételen erőlesen cáfol- ták azokat a híreszteléseket, amelyek szerint német csapatok és tengeralatt- járók tartózkodnak Dakarbán. Ezzel kapcsolatban ismételen utálnak arra, hogy Dakarbán az Egyesült Államok- nak konzulátusa van, amely a hely- szinen észlelt megfigyelése alapján a vichyi amerikai nagykövetséggel való akadálytalan érintkezése folytán pon- tosan tájékoztathatja az amerikai kormányt.

Ujjabb fontos magaslatokat foglaltak el a németek Novoroszjszk térségében

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenté: Mint katonai helyen közlik, Novoroszjszk vidékén a német és szövetséges csapatok átkar- rólo támadásokkal több fontos ma- gaslatot elfoglaltak. A drócsvények- kel és cementerődtiményekkel kiépí- tett terepen a magaslatok elfoglalása a legnagyobb erőfeszítést követelte. A bolsevisták kétségbeesett ellentámadá- sait mindenütt visszaverték. Egyes el-

lenállási fészkek leküzdése és az el- foglalt területek megtisztítása még tart. Novoroszjszktól keletre a bolse- vista csapatokat magaslati állásaikból a német csapatok a völgyek felé szo- rították vissza. A bolsevisták ellenta- madás kísérleteit a német elhárító tűz- ben összeomlottak. A légierő sikeresen bombázta Novoroszjszk és Tuonsze között a part mentén haladó bolsevis- ta harccsoportokat.

A Csatorna hajócélpontjait támadták a német repülők

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda katonai helyről érte- sül, hogy könnyű német harcú repülő- gépek szeptember 10-én, miután feldo- rult repülésüket Nagybritannia ten- gerpartj részét felett elvégezték, a Csatorna hajócélpontjait támadták. Fol- kesontól délnyugatra több bombával eltaláltak egy brit előőrhajót. A hajó elsüllyedt. Az ellenség csütörtökön ismét becsült Belgium és Észak-Fran- cianszág légterébe. Anélkül, hogy val- lebe támadásra került volna a sor, amikor a német vadászok támadásra indultak, a brit gépek rögtön elkanya- rodtak nyugat felé.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenté: Mint katonai részről közlik, csütörtökön éjjel Nyu- gat-Németország ellen irányított táma- dás során lelőtt britt bombázógépek száma ujjabb megállapítás szerint 25-re emelkedett. Az ellenség körülbe- lül 150 géppel szállott a brit Firoda- lom területe fölé. A német éjszakai vadászok és a léghárító utazék elhá- rítóerője következtében az ellenség bom- bázógépekben és repülőszemélyzetben súlyos árat kellett fizetni a támadá- sért.

Gandhi feleségét és leányát is letartóztatták

Amszterdamból jelentik: (NTI) A brit hírszolgálat közlése szerint Al- lah-Abadban a brit rendőrség csütör- tők este bambuszbotokkal szétvert egy indiai tömeget, amely gyűlést akart tartani. Indira Gandhi asszonyt, Nehru leányát és Feroze asszonyt, Gandhi feleségét, akik a nagygyűlé- sen beszédet akartak mondani, to- vábbi 12 hinduval együtt letartóztal- ták. Este 19 óra 30 perctől reggel 6

óráig, egy heti időtartamra ismét megtiltották a polgári lakosságnak, hogy az utcára lépjen. (MTI.)

Bombayból jelentik: (OFI.) Kha- tavban Stara kerületében a tömeg megrohanta a rendőrség épületét. A rendőrség tüzelt a tömegre. A sor- tűznek 4 halottja és 13 sebesültje volt. Kandhash kerület keleti részé- ben Amalnerben a tüntetők felgyúj- tották a polgári törvényszék épületét.

több más középülettel együtt. A vá- rosra a brit hatóságok birságot ve- tettek ki. Surat körzetben is megro- hamozták a rendőrség épületét, a rendőrség löfegyverét használta. A muzulmánok, a kormánytisztviselők és mindazok, akik a rendőrséget tá- mogatták, mindenütt mentesülnek a birság alól. (MTI.)

Bombayból jelentik: (OFI.) Sing tartományban a régi heveséggel to- bább tart a hurok lázadása. A felke- lők a földek öntözésére szolgáló csa- tornákat átvágták és ezzel akadályoz- ták meg a brit csapatok előnyomulá- sát. Más helyen a hurokuk sikerült előnyomulniok mintegy 200 kilomé- ternyire, annak ellenére, hogy a bri- tek a legkegyetlenebb mészárlásokat végezték a lázadás elfolytására. A hur lázadók jelenleg az Indus melletti Hyderabad felé közelednek.

Párizsból jelentik: (MTI.) A fran- cia néppárt és több más politikai cso- port csütörtökön este Rouenben gyű- lést rendezett, amelyen tiltakozott a francia városoknak angolszász részről történő bombázása ellen. A gyűlésen határozatot fogadtak el, amelyben a következőket követelik: 1. A meg- nem szállott területen élő brit állam- polgárokat internálják. 2. Ezek va- gyonát a bombázások kárvallottjai számára foglalják le. 3. Az angol te- leneket, elsősorban Francia-Nyugat- Afrikában, zálogként foglalják le.

Hat halálos áldozata van Budapesten a szerdai éjszakai szovjet légitámadásnak

Az Esti Ujság írja: A szerda éjszaka- kai szovjet légitámadásnak Budape- sten hat halottja van. Horváth József postást bombaszilánkok érték és szét- roncsolták a fejét. László János ny. rendőrőrmestert bomba érte és azona- l meghalt. Presszer József fővárosi tisztviselőt bombaszilánkok halálra- sebeztek. Szembey Lajos földműves, éjjeli őr árkot ásott magának a kert- ben. A közelben bomba robbant s a légnymás következtében az árok be- omlott és a rászakadt föld agyon- nyomta. Két haláleset az izgalom kö- vetkeztében történt. Jusztini Károly ny. állami tisztviselő az óvóhelyen szívszélhűdést kapott. Az egyik ház légoltalmi parancsnoka Óvári János fővárosi tisztviselő, aki szívhajos volt, szintén hirtelen összeesett és meg- halt.

Az Uj Nemzedék írja: A légoltalmi elsőtétítéssel kapcsolatos régebbi ren- deletek szabályozzák a statáriális el- járást. A készség, illetve az elsöté- títéssel egyidejűen ezek a szigorú intéz- kedések ismét életbe léptek. Rög- tönítelő bíróság elé kerül és halállal bünhődik, aki az elsötétítés alatt va- gyon és személy elleni bűncselek- ményt követ el. A honvédelmi tör- vény különböző bűncselekményekre vonatkozó rendkívül szigorú intézke- dései szintén érvényben vannak.

Ujból szabályozták a tábori posta csomagforgalmát

Tábori postai levelezőlappal lehet feladni a csomagokat

Illetékes katonai helyről közlik az előbbieket:

1. A tábori posta csomagforgalmát szállítási, ellenőrzési és egyéb okokból kifolyólag újból kellett szabályozni.

2. A jövőben a tábori postacsomagok feladása külön erre a célra rendszerezett, bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal felhasználásával történik.

A zöldszínű bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal minden honvéd előjáró parancsnokságától a hadművelési területen kapott egy darabot.

Ezt a levelezőlappal hazaküldi a honvéd annak a hozzátartozójának, akitől csomagot vár.

A bélyegjegyes tábori postai levelezőlapon három darab bélyeg van, tehát a levelezőlappal három hónapra át, még pedig szeptember, október és november hónapban lehet egy-egy csomagot feladni. Ennélfogva mindenki gondosan őrizze azt meg, mert elvesztés esetén a lapot nem pótolják.

A tábori postacsomag feladásánál ezentúl fel kell mutatni a bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal is. A felvett postaalkalmazott a bélyegjegyet és az alatta megjelölt részt keletbéli lénnyomattal látja el, majd a bélyeg-

részt levágja és a csomagra ragasztja.

A bélyeges tábori postai levelezőlappal csak annak a címére adható fel csomag, aki a levelezőlapon, mint feladó van feltüntetve.

3. Addig, amíg az új rendszer kezdetét veheti, a kihirdetés napjától kezdve szeptember 15-ig, az összes — tehát nemcsak a 2. számmal kezdődő — tábori postahivatalok címére a magán-csomagok feladása szünetel.

4. Szeptember 15-e után az összes tábori postaszámokra csomagok a fenti szabályozás szerint ismét küldhetők. Ugyancsak küldhetők — fenti időponttól kezdve a 2-es számmal kezdődő tábori postaszámokra áruminta-küldemények is.

5. Mivel szeptember hó végéig minden honvéd egyén megköltheti hozzátartozójának a bélyeges tábori postai levelezőlappal, ennek késése miatt senki se türelmetlenkedjék.

Előfordulhat, hogy ezen időpontig sem érkezik meg valami okból kifolyólag a bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal. Ez esetben az eljárás a következő.

a) Az érdekelt fél inézzel először kérdést a hadművelési területen levő hozzátartozójához, hogy részere fel-

Apolló Filmszínházban
Oroniu a „Réztábla a kapu alatti“ világhírű írójának legújabb mesterműve
VIRRASZTÁS

Belvárosi
Kadét szerelem

a legbájosabb magyar katonavigatéek.

Mikszáth Kálmán bűbajos regényének filmváltozata
A Noszti fiúesete Tóth Marival

Főszereplői: Szörényi, Jávor, Simor, Rajnai, Pethő Attila.
Ma a CASINOBAN

adott bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal. Amennyiben a szerződéstől, annak előjárósága által megcsúszó záradékkal elátott olyan értesítés érkezik, hogy a tábori postai levelezőlappal a kérdezőnek elküldte, úgy a értesítés elelneben a központi tábori postahivatal kiszolgált egy másik kitalított bélyegjegyes tábori postai levelezőlappal.

b) Fentiek alapján az értesítés a központi tábori postahivatal címére küldendő (MTI)

Ugyancsak a városrendezési bizottság legutóbbi ülésén határoztak a tervezett mentőház és tűzoltószertár építése ügyében s úgy döntöttek, hogy a felépítendő mentőház mellett lévő iskaltálpületet, amely átalakításra nem alkalmas, lebontják s emiatt a mentőház terve és költségvetése is módosul. A kisgyűlés hozzájárult az egy előálló költségtöbbletthez.

Dr. Soós István polgármester bejelentette, hogy az Országos Nép- és Családvédelmi Alap 16 lakását szombaton délután 5 órakor adják át a juttatottaknak Kádár Levente helyi ügyi államtitkár és Boncz Miklós igazságügyi államtitkár jelenlétében, aki a 16 lakás építési munkálatainak megkezdésekor a szociális felügyelőség élén állott, s így a telep megvalósítása körül különös érdemmel vannak. A kisgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a telep két házcsoportja között létesült új utcát Családvédelmi utcának nevezzék el. Maga a telep is új elnevezést kap, amire vonatkozólag azonban a felavatáskor határoznak véglegesen.

A kisgyűlés ezzel végetért

Kisgyűlést tartott a város törvényhatósága

Az állami műút 4-es számú szakaszának kisajátításait tárgyalták

Nagyvárad, saját tud. Nagyvárad város törvényhatósága péntek délelőtt 11 órai kezdettel, Hlatky Endre főispán elnökletével kisgyűlést tartott.

Döntött a kisgyűlés az állami műút 4-es számú szakaszának építésével kapcsolatos kisajátítási ügyekben. Szükségessé vált annak a megállapodásnak a módosítása, amely a római katolikus püspökség és a város között létesült. A püspökség ugyanis díjtalanul bocsátotta rendelkezésre a püspöki kertekből az új út vonalába eső területeket, a város viszont 50 ezer pengőt ajánlott fel a megállapodás értelmében a bontási, anyagelhordási, kerítésépítési és más átalakító munkálatoknak az elvégzésére, amelyek az út mentén szükségessé válnak. A vallás és közoktatásiügyi minisztérium azonban csak azzal a feltétellel hagyta jóvá a megállapodást, hogy a tervezett deszkakerítés helyett téglafal építtessék, erre viszont az 50 ezer pengőből előirányzott költség nem elegendő. A kisgyűlés a minisztérium kívánásának megfelelően oda módosította a megállapodást, hogy miután most nem lehet az ehhez szükséges téglát beszerezni, a püspökség egyelőre elkészíteti a deszkakerítést s öt év múlva lesz a téglafal felépítendő, amelynek költségeit majd felerészben a város, felerészben pedig a püspökség fedezi. A kisgyűlés ezenkívül 5500 pengőt szavazott meg a püspökség részére a püspöki kertészetben kivágásra kerülő fák és növények értékének a megtérítésére.

A készülő állami műút 4-es számú szakaszának vonalában a Davola Lujza tulajdonát képező telek kisajátí-

tása különböző okokból nehézségekbe ütközik, ezért a kisgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a város ezt a teleket ne kisajátítsa, hanem vétel útján szerezzze meg.

Határozott a kisgyűlés az Apolló-palota egyik üzlethelyiségének bérbeadása tárgyában, melyet dr. vitéz Bárczy hadirokkant kap meg.

A városi ingatlanok, barakkok, faterlepek, lakások bérértékének megállapítására kiküldött bizottságba a kisgyűlés a katonai szolgálatot teljesítő Pintér István mérnök helyébe ideiglenesen Megyery Ferenc mérnököt küldte ki.

Határozott a kisgyűlés a város részére szükséges tűzifa vágatásának bérbeadásáról. A vágatási munkát Gyelánné kapta meg 3 pengőért méterenként. A város részére szükséges 358 vagon fa beszállítására vonatkozólag a kisgyűlés határozata értelmében Jeney Rezső fakereskedővel létesít a törvényhatóság megállapodást.

A városrendezési bizottság legutóbbi ülésén a tervezett második városi iskola építésének helyéül a Nilgesztelepen lévő Oskó Jánosné-féle teleket találták legalkalmasabbnak. — Szakbizottságot küldtek ki annak megállapítására, hogy ez a telek, amely a Törkölymérő út és a Csobánca-utca között terül el, pedagógiai és építészeti szempontból megfelelő-e a kívánalmaknak s a bizottság minden tekintetben alkalmasnak találta a teleket. Tóth Sándor főmérnök jelentést tett erről a kisgyűlésnek azzal, hogy a tulajdonosnő 18 ezer pengőért hajlandó a városnak átengedni ezt az ingatlant. Bár több bizottsági tag drágának találta e vételárat, a kisgyűlés, tekintettel arra, hogy az is-

kola építése halasztást nem tud a város amugy is kevés, megfelelő telekkel rendelkezik, elhatározta Oskó Jánosné ingatlanának a jelzett áron való megvásárlását. Eszerint a város a 2-ik számú elemi iskoláját ezen a helyen fogják felépíteni.

Szabályozták a postahivatalvezetők szakszerű kiképzését

Csak szakvizsgát tett tisztviselőt lehet kinevezni hivatalvezető állásra

A postavezérgazgatóság új rendelkezést bocsátott ki a hivatalvezetők szakszerű kiképzésének szabályozásáról. Eszerint kincstári postahivatal vezetésével a forgalmi tisztviselői szakkhoz tartozó alkalmazottak közül csak azt lehet megbízni, aki előzetesen a hivatalvezetői gyakorlati kiképzésen részt vett és a hivatalvezetői minősítő vizsgát sikeresen letette. Nem vonatkozik ez a korlátozás azokra a tisztviselőkre, akik 1942. december 31-én már a VI. vagy VII. fizetési osztályba tartoznak. Ezek a tisztviselők, ha egyébként megfelelnek a kiképzésen való részvétel és minősítő vizsga nélkül megbízhatók kincstári postahivatal vezetésével. Azok a tisztviselők, akik 1943. január 1. után neveztetnek ki a VI. vagy VII. fizetési osztályba, előzetesen minősítő vizsgát tartoznak letenni. Hivatalvezetői kiképzésre csak az a tisztviselő bocsátható, aki a VIII., IX. vagy X. fizetési osztályba tartozik, aki a legutóbbi három évben olyan minősítést érdemel, amelyben hármas

nincs és több a K. és több az egyes, mint a kettes, akit az e célra szervezett bizottság alkalmasnak és érdemesnek minősít. Előnyben részesülnek a jobb minősítésűek, a főiskolai végzettségűek, tüzharcosok, vitézek, Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosok, akik katonai szolgálatot teljesítettek, idegen nyelven jártasok. (Magy. Tud.)

MEGINDUL A NAPOKBAN A 6 ÓRAI FÜRDŐVONAT

Nagyvárad, saját tud. Megjött, hogy a legutóbbi vasutkorlátozások alkalmával több vonatot megszüntettek a fürdőjáratok közül is. Mivel ezek között a délután 6 órára feltett, a fürdőjárati szükség van, dr. Patzko Elemor képviselő közbenjárt a MAV üzletgazgatóságánál és ennél azt a határozott ígéretet kapta, hogy a délután 6 órai vonatot azonnal visszaállítják. Ennek a vonatnak a megindulása tehát a napokban várható.

Stalingrád belső védelmi övezetén belül harcolnak már a német és szövetséges csapatok

Németország légitereiben is tevékenykedtek csütörtökre virradóan szovjet repülők. Teljes összeomlás előtt áll Csangkaisek nyári offenzívája

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, a Stalingrád elleni támadás tovább halad előre. A német és szövetséges csapatok túlnyomórészt már a város belső védelmi övezetén belül harcolnak.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli: Novoroszijzsktól délkeletre a kiserődökkel beépített terepen további magaslatokat foglaltunk el. A hadsereg nehéztüzérsége a Fekete-teger partja mentén öt szállítóhajót elsüllyesztettek. A Terek folyó mentén egy német páncélos hadosztály egyik csoportja összpontosított erővel végrehajtott ellenséges támadást vert vissza, majd betört az ellenséges tüzérségi állások közé és ütegeket semmisített meg. Stalingrád erődövezetében a légierő támogatásával további erősen kiépített és makacsul védett erődöket foglaltunk el. Erős tehermentesítő támadások visszaverése során 59 szovjet páncélos kilőttünk. Német harci gépek Asztrachán kikötő berendezéseit és ellátási raktárait bombázták. A német légierő az éjszaka folyamán a Voigától keletre található repülőtereket támadta meg. Rzev szakaszán az ellenség erős gyalogos és páncélos egységekkel ismételt támadásokba kezdett. A támadásokat kemény harcokban visszavertük és 77 ellenséges páncélos megsemmisítettünk. A Ladoga-tó felé és a leningrádi bekerítő arcvonalon az ellenség többszöri támadása összeomlott. Az ellenség hiábavaló kísérletezés közben, hogy a Néván átjárót kényszerítsen ki, 36 ellenséges bárkát megsemmisítettünk. A szovjet légierő szerdán 128 repülőgépet veszített. Vadászaink lelőtték egy léggömböt. Nyolc saját gépünk nem tért vissza. A csatornában előőrshajók két angol gépet lelőttek.

Újabb fontos magaslatokat foglaltak el Novoroszijzsk vidékén

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, Novoroszijzsk környékén német és román csapatok szerdán több fontos magaslatot foglaltak el. Az ellenség ellentámadási kísérleteit visszautasították.

Berlin. (MTI). A Német TI katonai helyről a következőkről értesül: A véderő főparancsnokság közölte, hogy a keleti arcvonal súlyos harcában május 15-től augusztus 31-ig a német csapatok 56 bolsevista lövész hadosztályt és 39 dandárt semmisítették meg. Az a körülmény, hogy ezeknek részletes felsorolása megtörtént német részről, a bolsevista tájékoztató hivatalt arra készítette, hogy a veszteségeket részben beismerje. A moszkvai rádió ily módon szerdán

közölte, hogy 43 lövész hadosztály és 25 dandár, köztük 14 páncélos dandár igen jelentékeny veszteségeket szenvedett.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Szovjet repülőgépek a csütörtökre virradó éjjel zavaró repüléseket végeztek Kelet-Németország felett. Néhány repülőgép érintette Nagyberlin külső városrészeit. A repülők nem dobtak bombát a város belső részére.

Ismét súlyos csapást mértek a németek az angol légierőre

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 836. sz. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon a szerdai nap folyamán nem volt jelentősebb harci tevékenység. A tobruki légvédelmi ütegek két angol gépet elpusztítottak. Olasz repülőgépek, amelyek egy hajókaravánt kísértek, ellenséges bombavetőkön ütöttek rajta és az egyiket lelőtték. Raguzza felett olasz vadászok megtámadtak négy ellenséges vadászgépet és az egyiket közülük leszállásra kényszerítették. Az amerikai pilótát foglyul ejtették. Az utóbbi napok hadműveleteiből két olasz gép nem tért vissza. Az egyik torpedónaszádunk a Földközi-tengeren elsüllyesztett egy angol tengeralattjárót.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német vadászok szeptember 8-án délután Le Havre környékén újabb súlyos csapást mértek az angol légierőre, amikor egy mintegy 2000 méter magasságban repülő angol vadász kötelékek tíz percenél rövidebb idő alatt szétszórtak és nyolc gépet lelőttek.

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat szerint a szakszervezetek londoni kongresszusa

Madagaszkár ellen támadást intéztek az angolok

A sziget több pontján csapatokat tettek partra

Vichy. (MTI). Az OFI jelenti: Mint hivatalosan közlik, a deguellista harci erők szeptember 8-iki majungai sikertelen partraszállási kísérlete után, tegnap az angolok kora reggel újabb támadást intéztek Madagaszkár ellen. A támadás éppen olyan jogtalan, mint a Diego Suarez elleni támadás volt. A támadás Majunga nyu-

gati kikötője ellen irányult. Ugyan- ebben az időben megtámadták Ambaja és Morondava kikötőit. A támadás idején a brit légierő legalább 160 kilométernyire berepült a sziget belseje fölé. A minősíthetetlen támadást minden francia eliteli és lélekben minden francia együtt van a sziget védőivel, akikkel együtt harcol a

francia becsületért. Francia felfogás szerint a britek úgy látszik, a Fokföldről a Vöröstenger felé irányuló útvonalat akarják mentesíteni az ellenséges támadásoktól a Mosambique csatornában és ezért indítottak ismételt jogtalan támadást Madagaszkár ellen.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint ismeretessé vált, csütörtökön a reggeli órákban az angolok több madagaszkári kikötőt támadtak meg. A sziget különböző pontjain csapatokat tettek partra.

Washington. (MTI). Az OFI jelenti: A külügyi hivatal bejelentette, hogy Nagybritannia az Egyesült Államok kormányának helyeslésével elhatározta, hogy újabb katonai műveleteket kezd Madagaszkárban.

Az Ön masolya

— amely elővillantja jólápolott fogait — leghatásosabb fódító- eszközökünk egyike. Ez a biztonságot csupán egy ODOL-árpolla száj nyújtja. ODOL-fogpép alaposan tisztítja a fogak közötti részt is, megöli a bomlasztó baktériumokat, az üdesség és az árpollás természetes érzést biztosítja. Szájának kellemes illatu és egészségügyi védelméről az ODOL-fogpép gondoskodik.

ODOL fogpép

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

nagy szótöbbséggel elvetette azt az indítványt, amely a második arcvonal nyombani felállítását követelte Európában. Hangoztatták, hogy a második arcvonal megteremtésére

óriási hadseregre és sok hajóra lenne szükség. A támadó hadseregnek 50-100 mérföldnyire kellene benyomulni ellenséges területen, hogy hidfőket alkothasson.

Kelepcébe került és teljesen felmorzsolódott három csungkingi hadsereg

Tokió. (MTI). A Német TI jelenti: A középkinai japán hadsereg főhadiszállása közli, hogy Csangkaisek nyári offenzívája teljes összeomlás előtt áll. A csungkingi csapatok három hadserege kelepcébe került és teljesen felmorzsolódott. Felmorzsolták a 19-ik csungkingi hadosztályt is. Meg-

semmisítő vereséget mértek a 4-ik kínai hadseregre és a Hupei tartományban harcoló csapatokra. A 13-ik kínai hadosztályt, amely a Kanton-hankai vasútvonal mentén harcolt, ugyancsak megsemmisítették a japán csapatok.

MEGNYITOTTAM!
Nagyvárad legszebb férfi-zövet üzletét, 2500 méter régi gyapjúszövet raktárral! Nézze meg Ön is! Nem fog csalódní!

Ifj. Iván János
szövet és béléssáru üzlete.

Kossuth Laios-utca 1 szám Sas palota.

Külpolitikai barangolás Európában

Hogyan képzelel el Benes az új Európát

Rendkívül érdekes tanulmány jelent meg a Külügyi Szemle legutóbbi számában Vaska Gyula tollából Új Európáról, ahogyan azt Benes és társai Londonban elképzelik. Az új Új Európájuk természetesen alapköve Csehszlovákia régi nagyságában való visszaállítás, sőt domináló szerepének biztosítása. Európát két részre osztja és a nyugati felét az angol-szász népeknek szorgalmaztatná ki, míg a keleti és középső részt a szovjetnek. Nyilvános látható ebből, hogy Benesék semmit sem tanultak az 1908-as párisi békeszerződések lehetetlen megalkotásán és gyors bukásán, mert ismét az ittlő nemzetek megkérdőzése nélkül szeretnék Európa új arcát felépíteni. Ez a nem akarni tanulás hozza magával azt, hogy Benes és társai megegyezzen már nem tudják sőtét és csak az európai népek békéjét veszélyeztető terveiket megvalósítani. Benes és társai Közép- és Délkelet Európa békéjét egy Csehszlovák-lengyel és egy Balkán Unió feltámasztásával vélik biztosíthatónak. Csehszlovák-lengyel szövetség, ahogy ezt Londonban pillanatnyilag elképzelik, tulajdonképpen már államszövetség, melynek létesítéséhez mindkét nemzet hozzájárulása is szükséges. Az általuk elképzelt Balkán Unió pedig tulajdonképpen egyelőre Görögország és Jugoszlávia szövetsége volna, melyhez azután, épügy mint a csehszlovák-lengyel szövetséghez, a többi államok is csatlakozhatnak.

A svájci semlegesség problémái

Dr. Polzovics Iván egyetemi magántanár „A svájci semlegesség” címen a Külügyi Szemle szeptemberi számában megjelent tanulmányában azt a kérdést teszi vizsgálat tárgyává, miként tudta Svájc az óriási méretű második világháború eddigi folyamán évszázados semlegességét továbbra is fenntartani, amikor semleges érdekmű más kis államok egész sora hullott már be a háború árjába és amikor a semlegesség már-már olyan, mint a fehér holló. A svájci felfogás szerinti hangsúlyozni, hogy a svájci állandó semlegesség fenntartása főleg Svájc magatartásának az eredménye, amely nemcsak hivatalos politikájában, hanem polgárainak viselkedésében is a legszigorúbb tárgyi semlegességet valósítja meg. A tanulmány ezzel szemben a nemzetközi tényezők döntő szerepét emeli ki, amelyek mindeddig, épügy, mint az első világháborúban, Svájc semlegességének fenntartása mellett szóltak. Kérdés azonban, hogy az érdekelt nagyhatalmak érdekei meddig nyilatkoznak meg Svájc semlegessége mellett. Európa ezivének kis hegyi állama évszázados semlegességét ezért

valójában csak a nagyhatalmi érdekektől függően lesz képes továbbra is megővni.

Svédország külpolitikája

Svédország két irányban folytatott aktív külpolitikát a világháború kitörésekor: 1. a pánszkandináv irány

Svédország, Norvégia, Dánia és Finnország részvételével, ennek néhány közös külügyminiszteri értekezleten kívül eredménye nem volt a résztvevők katonai gyengesége miatt, 2. a svéd-finn vonal, mely az állandó szigetcsoporthoz megerősítésére irányult, ezt pedig Oroszország akadályozta meg. Az 1939-es orosz-finn háború, valamint Dánia és Norvégia megszállása 1940-ben izolálta Svédországot, mely csak a saját erejére utalva igyekszik azóta fenntartani semleges katonai erejének fejlesztésével és a pártellenlétek kikapcsolásával alakított koalíciós kormányával.

Halálbüntetés terhe alatt

Azonnal jelenteni kell, ha szovjet ejtőernyős leereszkedését észleljük!

A MTI jelenti: A legutóbbi szovjet-orosz légitámadással kapcsolatban az a hír terjedt el Budapesten, hogy a légitámadást végrehajtó gépek ejtőernyősökkel dobtak ki a magyar területre. Ez a hír magyarországi vonatkozásban nem bizonyult valósnak, de tény, hogy a Szovjet a jelen háborúban más országokban valóban több ízben próbálkozott légitámadások alatt ejtőernyősök ledobásával. Előfordulhat tehát, hogy a Szovjet a jövőben Magyarországon is alkalmazza ezt a módszert. Ha ez az eset csakugyan bekövetkezik, mindenkinek kötelessége, hogy az észlelt ejtőernyősök leereszkedéséről azonnal jelentést tegyen. Ha valaki ejtőernyősök leereszkedéséről tudomást szerez, annak rejtőzködési helyét tudja, de nem jelenti fel, vagy ejtőernyőst rejtget, olyan büntetést követ el, amelyért 24 órán belül akasztófára kerül.

Churchill „megnyugtatónak” találja az indiai helyzetet

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: Churchill az alsóházban nyilatkozott az indiai kérdéssel és azt egészbevéve megnyugtatónak minősítette. Gandhi és hívei a zavargások megszüntetéséig őrizetben maradnak. A kongresszusi párt forradalmi mozgalomba kezdett, hogy általános zavart idézzen fel. A párt szervezeteit ezért fel kellett függeszteni.

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint, Amery, az indiai ügyek minisztere az alsóházban kijelentette,

hogy semmiféle tárgyalás nem lehetséges Indiával a nyílt lázadás mostani állapotában.

Ujdelhi. (MTI). Az OFI jelenti: Szombatban a rendőrség épülete előtt a tüntetők elevenen megégették a rendőrség egyik helyettes felügyelőjét és egy rendőrfőtörzsőrmestert. A tüntetők elfoglaltak több rendőrszobát, hivatalokat felgyújtottak és kifosztottak. Karacchiában sok embert letartóztattak. Santal Parnagashan számos embert megöltek.

Nagy szerep vár Magyarországra az új Európa mezőgazdaságának és iparának megszervezésében

MTI: Funk birodalmi gazdasági miniszter tiszteletére Ulllein-Revitzy Antal sajtófőnök szerdán délután a Magyar Sajtó Házában fogadást rendezett.

A birodalmi miniszter a hozzá intézett kérdésekre közel egy óra hossz

zat tartó összefoglaló beszédben válaszolt és abban válaszolt a német gazdasági élet vezetőinek terveit Európa mezőgazdaságának és iparának megszervezésére. Hangzottatta, hogy ebben a munkában Magyarországra is nagy szerep vár. A német-magyar gazdasági kapcsolatok már is igen szépek és ha egyszer a Fekete-tenger szabad lesz és a Vaskapu kérdését megoldják Budapesten keresztül, hatalmas átmenő hajóforgalom indul meg és Magyarország ismét elfoglalja azt a helyet Európában, amelyet a török idő előtt betöltött. Ma még elképzelni is nehéz, milyen feladatok elé kerül a magyar gazdasági élet. Az európai ipart feltétlenül keletre kell kitalni és ebből a szempontból elősorban Magyarország jöhet te-

kintetbe. Ezért nézem én a jövő szempontjából rendkívül optimistikusnak a magyar gazdasági életet — mondotta befejezésül Funk birodalmi miniszter.

Cigaretta gyűjt a Vörös kereszt

Kaptuk az alábbi közleményt: Harcot küzdő honvédeink részére cigaretta gyűjtést. Erre a célra dobozokat készítünk s miután úgy gondoljuk, hogy ez a gyűjtés a legeredményesebben a dohányárudákban történhetne, felkérjük ezen üzletek tulajdonosait, hogy a gyűjtődobozokból egy darabot helyiségeikben elhelyezni sziveskedjenek.

A dobozok a népjóléti hivatalnál (Teleki-u. 3. szám) igényelhetők és elismervény ellenében ott átvehetők.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.

Magyar Vörös Kereszt
Nagyvárad Városi Fiókjának
Szociális Szakosztálya.

Kéri a lapunkat

a fronton küzdő nagyváradi honvédek. Egyre több tábori levelezőlap érkezik szerkesztőségünkbe. Ezeket a lapokon megadható közvetlenséggel szövegezik meg a fronton küzdő nagyváradi honvédek. Mindnyáján lapunkat kéri. Természetesen minden kérelmet azonnal teljesítünk. Legutóbb három nagyváradi pincér, Csomós Ferenc, Bereczky Ferenc és Boros Sámuel kérték a lapot és azt, hogy közöljék családjaiknak szóló üdvözlét. A tábori lap szövege a következő:

„Igen tisztelt Főszervező Ur! Azzal a kéressel fordulok a Főszervező Urhoz, hogy az orosz fronton küzdő honvédeknek címre a lapot sziveskedjék megküldeni. Egyben azt is írja meg a lapban, hogy esőkeljük családjainkat és tiszteljük főnökeinket. Tudatjuk, hogy jól vagyunk és mindnyáján jó egészséggel örvendünk. Maradunk hazafias tisztelettel: Csomós Ferenc, Bereczky Ferenc és Boros Sámuel.”

Felhívás a be nem iratkozott iskolaköteles gyermekek gondviselőihez

Felhívom mindazokat a szülőket és gondviselőket, akiknek gondozásuk alatt iskolaköteles koru gyermek van, hogy folyó évi szeptember hó 12-ig a lakásukhoz legközelebb eső nyilvános népiskolába irassák be. Iskolaköteles minden olyan gyermek, aki 1936 június 30 és 1923 augusztus hó 31 közötti időben született. Minden szülőnek, gondviselőnek kötelessége, hogy gyermeke, gondozottja, rendes iskolába irassa, a maga részéről is minden eszközzel biztosítsa. A gyermek jövője, boldogulása, későbbi elhelyezkedése függ attól, hogy pontosan jár-e iskolába. Figyelmeztetem a gondviselőket, hogyha a felhívásnak eleget nem tesznek, a 26.00—1941. V. K. M. számú rendelet 30. §-a I. bekezdésének a) pontjába ütköző kihágást követ el, amely 600 pengőig terjedhet. behajthatatlanság esetében elzárásra is átváltatható pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagyvárad, 1942. szeptember 8.

Dr. Soós István sk.
polgármester.

Hatóságilag kijelölt tankönyvüzlet

Az összes állami és felekezeti iskolák számára

tanekönyvek és írószerek

zeolttárok, bibliák, iskolai és egyházi nyomtatványok állandó raktára.

Kádár György „Levente” könyv és papírkereskedésében,
Teleki-utca 2. Telefon 26-65.

Dúsan felszerelt kölcsonkönyvtár, szépirodalmi, ifjúsági és kötelező iskolai olvasmányokkal.

13 és fél millió pengő Nagyvárad kereseti adóalapja

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága. 2207 sertést kötött le a város bérhizlalásban a téli hónapokra

Nagyvárad. A város közigazgatási bizottsága csütörtök délután Hlatky Endre főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a város augusztus havi közigazgatási életére vonatkozólag hangzottak el jelentések.

Dr. Fluck Ferenc tanácsnok bemutatta a polgármester jelentését. A jelentés első része a befolyt adókról ad pontos tájékoztatást. Augusztus havában együttesen kezelt közadókban 996.171 pengő és 32 fillér folyt be. Ezen összegből a várost 306.725 pengő és 32 fillér illeti.

Felemelik az őszi cipőkiutalást

Igen érdekes a város augusztus havi közlekedéséről szóló jelentés. Ez a következőket állapítja meg:

Cipő: A cipőosztály augusztus hónapban 268 pár mértékutáni cipőre, 339 pár fejleszre, 2538 talpalásra és 419 kész lábhelire adott ki utalványt. A minisztérium a kész lábhelit utalvány kontingenst augusztus hóra 421 párban állapította meg. A rendelet értelmében ezen kontingenst az őszi hónapokban fel fogják emelni.

Sertés és zsír: A város zsírellátására a MÁSZ 885 darab sertésvásárlási engedélyt adott ki, melyből készlet hiányában 52 darabot nem tudunk felhasználni. Levágtak összesen 405 darab sertést. E sertésekből 1358 kg. zsírt és 472 kg. szalonnát termeltek ki, melyből 1215 kg.-ot az államnak szolgáltatunk be. A közellátási minisztériumtól 10.000 kgr. kiutalást kaptunk. Az összes hozam 22.140 kg. zsír és 402 kg. szalonna volt. Összes kiutalásunk 30.708 kg. zsír és 1510 kilogramm szalonna. — Bérhizlalásban a város közlekedésére 2267 db. sertés van lekötve. Ezen sertések túlnyomó része csak október—december hónapokban lesz levágható.

Liszt: A város augusztus hónapban 70.5 vagon lisztkiutalást kapott, ezzel a mennyiséggel az augusztus havi szükséglete fedezve volt.

Petróleum: Augusztus hónapban 17.260 kg. petróleum kiutalással szemben a fogyasztás csak 15.750 kg. volt.

Az ügyosztályok jelentései

A polgármesteri jelentés után az egyes ügyosztályok tartották meg részletes beszámolóikat. Kiemelkedik ezek közül a tisztí főorvos jelentése, amely különösen a még mindig nagyarányú gyermekhalandóság kérdését foglalkoztatja. Az egészségügyi szervek nagy erőfeszítéssel veszik fel a küzdelmet a gyermekhalandóság ellen, de különböző okokból ez a küzdelem még mindig nem hozza meg a kellő eredményt. Általában a halandóság számáránya augusztus hónapban kedvezőtlen volt a születések számárányához képest s ez a jelentés szerint részben a város köztisztviségi helyzetének tudható be, ami sok kívánnivalót hagy maga után.

Dr. Krüger Jenő felszólalása az adókiivetés ügyében

Élénk vita fejlődött ki a bizottsági ülésen az adókiivetés kérdésében. Krüger Jenő dr. előadta felszólalásában, hogy a túlzott adókiivetések mi-

att emelt panaszokkal szemben a pénzügyigazgató azzal érvelt, hogy ez főleg az adókiivető bizottságban helyetfoglaló polgárok tájékozatlanságának volt betudható s hogy az adófelszámolási bizottságok tárgyalásai során még lehetőség nyílik a sérelmek orvoslására. Krüger Jenő megállapította, hogy az adófelszámolási bizottságok 30 százalékkal csökkentették ugyan az adóalapokat, de még így is magas lesz a polgárság adója. Nem bírálja az adófelszámolási bizottságok munkáját, — mondotta a továbbiakban a felszólaló, — de ez a túlzottan szigorú adómegállapítás kétségkívül sok adóalany megsemmisüléséhez fog vezetni. Minthogy azonban ezen már alig lehet segíteni, — folytatta dr. Krüger Jenő — legalább arra kapjon biztosítékot az adófizető polgárság, hogy a behajtásnál ne alkalmazzanak túlzott szigorú az adó-

közlegek, s a kifogásolt adómennyiségekre vonatkozólag ne rendeljék el a végrehajtást addig, amíg az azok ellen emelt panasz a végső fórumon elintéztést nem nyert.

A pénzügyigazgató válasza

Dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató válaszában előadta, hogy az adófelszámolási bizottságok Nagyváradon 35 százalékkal csökkentették a kereseti adóalapot, úgyhogy míg az adókiivető bizottság nagyváradra összesen 22 millió adóalapot állapított meg, addig az adófelszámolások során ezt 13 millió 514 ezer pengőre csökkentették. Hogy ez mennyire nem túlzott megállapítás, — folytatta a pénzügyigazgató — ez kitűnik abból is, hogy Debrecennek 14 millió, Szegednek 13 millió pengő a kereseti adóalapja, noha ezek a városok gazdaságilag korántsem olyan erősek, mint a nagy

Az amerikaiak elégedetlenek hadvezetésükkel

Szorongó hangulat Angliában. Kezdi sejteni, hogy elvesztik a háborút

(Berlin, a Deutsche Allgemeine Zeitung tudósítása.) Az amerikaiak egyik nagy folyóiratában, a „Harpers Magazine” címűben Wheeler-Nicholson Malcolm őrnagy, katonai szakíró ezembeszáll az angol felsőköröknek azzal az öszvizsgáztatásával, hogy az angolok ugyan elvesztik mindig az egyes csatákat, de a végén mégis megnyerik a háborút. Az említett nagy folyóiratban Wheeler-Nicholson kiélezetten írja, hogy a csaták elvesztésével a háborút is elvesztik.

— A háborút pedig — írja tovább — elvesztik azért, hogy vagy későn érkeznek a csatákra, vagy kevés csapatot, vagy kevés hadianyaggal. Későn érkeznek akkor, ha nem értenek a hadviseléshez, s aki ahhoz nem ért, az zavarfejesülést árul el, mikor még mindig nem tudott okos lenni a folytonosan reáthulló csapások alatt.

Az amerikai katonai szakíró kilenc tételt állít föl a helyes hadvezetésről. Első és legfontosabb az offenzíva elve. Ez a tulajdonképpeni eszköz, mellyel a háborút megnyerni lehet. Viszont bizonyos dolog az, hogy a szövetségesek eddig állandóan e támadó elv ellen fordultak. A mozdulatlan defenzíva, amellyel csak ragaszkodnak az biztos eszköz az öngyilkossághoz, melyet az istenek azoknak a népeknek szántak, amelyek elveszítik akarnak.

Az offenzíva elvéhez járul második követelményként, hogy aki támad, az előbb gondoskodjék oldala és háta védelmezéséről. Ebben a tekintetben is — mondja az amerikai folyóirat, úgy a szövetségesek esetében, mint Görögországban az angolok sokat vétkeztek.

Harmadik hadvezetési elvnek mondja az amerikai katonai szakíró a takarékoskosságot a csapatok és a hadianyag pótlásában. Negyedik elv, hogy a hadvezetés ne veszítse el szemé elől a főcélt. Ezzel összefügg az ötödik elv, nevezetesen az, hogy a harcban a legerősebben

őszpontosítani kell az erőket a főcél irányában. Ebben a tekintetben is a demokráciák hadvezetése tökéletesen csődöt mondott, mertők mindaddig azt a súlyos hibát követték el, hogy minden hadszínterre egyenlően igyekeztek észetani erejüket, nem téve különbséget a fontos és kevésbé fontos pontok között.

Az amerikai szakíró megállapítja, hogy a szövetségesek szétaprózták erejüket és emiatt semmi sikert nem tudtak felmutatni. Ebből hozza ki a szakíró az északamerikai tendenciának megfelelően a hadvezetés hatodik és hetedik követelményét: a szövetségesek együttműködését és az egységes parancsnokságot. Nyolcadik követelményként hangztatja, hogy meglepő úttekkel támadjanak, melyekkel a németek és japánok annyi ragyogó sikert arattak. Az

ipari és kereskedelmi jelentőségű Nagyvárad.

Ami pedig a szigorú adóbehajtást illeti, — folytatta a pénzügyigazgató, — méltánylást érdemlő esetekben elnézést fognak gyakorolni az adóközlegek. De különösen

Nagyváradon sok esetben egyáltalában nem tarthat az adóalany engedékenységre igényt. Tudja, hogy sok helyen nagy aranykészletek és egyéb értékek vannak felhalmozva s ilyen esetekben a behajtás szigorú enyhítése nem volna indokolt.

Az államnak nagy feladatai vannak s ezek nagy mértékben megsokasodnak háború idején. Ő az állam, a nemzet érdekeit kívánja szolgálni akkor, amikor a maga hatáskörében biztosítani kívánja az államháztartás előfeltételeit. E megfontolás mellett lényegtelennek válik az, hogy vajon a román pénzügyi közigazgatás hogyan állapította meg a kereseti adóalapokat. Ott megvolt a könnyűszerrel való elintézés lehetőség, ami a magyar közigazgatásnál természetesen nincs meg. Különben is a magyar közigazgatás nem teheti meg azt, hogy magárává tegye a románok adóalap megállapítási rendszerét.

amerikai szakíró mondja ezzel kapcsolatban: „Az a hadvezér, amelyik magát meglepetni enged, bizonyítványt állít ki magáról, hogy a katonai tehetetlenség legelső fokán áll.”

Kilencedik elvnek mondja az amerikai szakíró a katonai mozgékonyt. Az ökölvívők lábmozgásához hasonlítja ezt a képességet, mely a maga gyorsabb lábmozdulataival kiegyenlíti az ellenfél nagyobb testsúlyát és ütő erejét. A demokráciák ezt az elvet az által sértegették meg, hogy küzdőerejüket tétlenül odahaza, vagy — mint Franciaország esetében — a Maginot-vonalakban tartják. Ez hozzáillik ahhoz a hadviselési módhoz, melyel aggodalmasan kerülnek az offenzívát. „A tengelyhatalmak viszont a hadvezetés elorolt kilenc elvét mind nagyon jól tudták s nemcsak jól tudák, de alkalmazták is kitűnően.”

Az angolok elvesztették türelmüket

A „Harpers Magazine” ilyen keserű megállapításaihoz csatlakozik a „New-York Times”, mely „Az angolok hangulata a jelenlegi katonai válságban” cím alatt londoni levelezőjétől közöl tudósítást. Eszerint az angolok figyelmét sekerüli el, hogy a tengelyhatalmak közel jutottak ahhoz a katonai helyzethez, mely őket legyőzhetetlenné teszi. Az angol közvélemény a pontok állapotát növekvő aggodalommal és állandóan újraébredő kiábrándulással tárgyalja. olyan hangulat ez, — mondja a tudósítás, — mely abból a lassanként kialakuló felismerésből fejlődik ki, hogy Nagybritannia a háború döntő óráiban képtelen lesz a hatékony belenyúlásra s a győzelmet kiereszkolni tudó katonai ténykedésre. Angliában lassan-lassan elvesztik az emberek a türelmüket, mikor az angol vezető férfiak újra és újra azt az elcsépelet frázist hallják, hogy az idő Angliájára dolgozik. Minél gyengébb a kilátás, hogy saját ma-

gunk offenzívát kezdhesünk, annál inkább nő a közönség helyő nyugtalansága, s ha további katonai visszacsúszások fognak bekövetkezni, — így mondja az amerikai újság londoni tudósítója, — akkor Nagybritannia a dolgok olyan fejlődést vesznek, melynek ma még felháthatalanok a következményei. Az angol népnek nincsenek vezérei. Ezek helyett bizottságok kormányozzák, a felelősségvállalásra senkinek sincs kedve. Anglia és az Egyesült Államok mindketten hasonló nehézségtől szenvednek: mindkettőjük határai között nagyon sok ember akarja megnyerni a háborút, de ezek között egy sincs, aki hajlandó volna lemondani a békeidőből származott kellemes élethelyzetről.”

Figyelemre méltó elemzése ez az angolok helyő életfelfogásának most, a negyedik háború esztendő küszöbén. Annál figyelemre méltóbb, hogy ezek tollából származnak.

Megkezdődtek a beiratások a Német Lektorátus nyelvtanfolyamaira

Nagyvárad. Saját tud. Szeptember 15-én kezdődnek meg a Német Akadémia nagyváradai Lektorátusán az új német nyelvtanfolyamok, amint azt lapunk is és a városban kifüggesztett falragaszok nyilvánosságra hozták. A tanfolyamok ingyenesek, csak a beiratkozási díjat, Beiratkozni lehet a Lektorátus helyiségében (Schubert-utca 5. szám alatt, a Törvényszék háta mögött), délután 5 és 8 óra között. Ugyanott minden érdeklődésre részletes felvilágosítást lehet kapni.

A tanfolyamok célja a modern német érintkezési nyelv megtanulása. A nyelvtanfolyamokon az oktatás lehetőség szerint az anyanyelv alapján történik, úgy, hogy a tanítvány rövid időn belül el tud igazodni a német nyelvben. A beszélt német nyelvvel való állandó érintkezés nagy segítséget nyújt abban, hogy mindenki a legtisztább kiejtést sajátítsa el és állandóan gyarapíthassa szókinését. A nyelvtani oktatás messzemenően gyakorlat és ismétlés útján történik.

Ugyancsak tudomására hozzuk a tanulni vágyó közönségnek, hogy a Lektorátus olvasótermét két pengő elenében egész éven át látogathatja. Nemcsak a tanfolyamon résztvevők, hanem az összes érdeklődők rendelkezésére áll az olvasószoza. Körülbelül 35 mindenféle folyóirat és napilap áll a látogatók rendelkezésére. Az olvasóterem naponta 10 és 20 óra között van nyitva.

Évi egy pengő díjért a szervezés alatt álló kölcsönkönyvtár is rendelkezésre fog állani.

Ujabb adakozások a nagyváradai kapucinus templom kijavítására

A kapucinus templom megújítására újabb a következők adakozták:

Betegápoló nővérek 12.40, Gábor András 100, Kovács család 8, Tóth Sándorné 5, Lovász István 10, Fekete Károly 30, Elkán Károly 50, N. N. 2, Dévald László 5, dr Dévald László 150, Rozsnyai Sándor és neje gyűjtése 28.50, N. N. (Gálffy plébános úr által) 30, M. kir. Postaigazgatóság 111 pengő 78 fillér.

A stációs keresztre adakozták:

Fekete Károly 10, Elkán Károly 30, N. N. 60 pengőt.
A nemes lelkű adakozók kegyes adományát Isten fizesse meg!

Örömmel hozzuk kedves jötevőink szíves tudomására, hogy templomunk renoválása befejezéshez közeledik és annak megáldása előreláthatólag folyó hó 27-én lesz. Tekintettel arra, hogy a renoválás közben felmerült munkák költsége tetemesen meghaladja a költségtérítési előirányzatot, újból bizalommal fordulunk jötevőinkhez és rendünk barátaihoz, akik talán eddig még nem is járultak hozzá súlyos anyagi terhünk könnyítéséhez, hogy segítsenek bennünket a felmerült újabb költségek kifizetésében. A kapucinus atyák azzal hálálják meg az adakozók jószívűségét, hogy értük és családjajukért napotként imádkoznak, havonként pedig négy szentmisét ajánlanak fel értük és elhunyt családtagjajukért. A kegyes adományokért előre is hálás köszönetet mond

P. Somhegyi Veremund,
kapucinusrendi házfőnök.

FELHÍVÁS a lövészkötelezettekhez

Az Arpád Lövész Egyesület felhívja az alant felsorolt lövészkötelezetteket, hogy az alább megjelölt helyen és időben a Honvédelmi törvény rendelete értelmében jelenjenek meg.

Szeptember 13-án reggel 7 órakor a Széchenyi-tér 1. számú ház udvarán: VII—VIII szakasz:

Sándor Imre., Kárassy Sándor, Lőrinc László, Simon Lajos, Petrilla Péter, Boros János, Haás Jenő, Szabó Lajos, ifj. Fehér Lajos, ifj. Damó Albert, dr. Bordás Lajos, Pál Imre, Miklós Miklós, Talmeiner Viktor, Bilkey István, Vadas Béla, Székely Sándor, Koszta Pál, Dobi Sándor, Serecs Sándor, Tandí Lajos, Bunta Mihály, Kádár Sándor, Tamás Antal, Soproni György, Tóbiás Mihály, Bence Mihály, Kozma Sándor, Szabó Lajos, Kiss Pál, Szűcs József, Dénes László, Tenczer József, Nagy Lajos, Mike József, Zsáros József, Szőke János, Serecs István, Papaszi József, Papp Sándor, Karácsonyi Sándor,

Schenker Endre, Turzó Sándor, Krajner János, Szabó Ferenc, Szilágyi József, Szilágyi Kálmán, Imre Emil, Fehér Imre, Arvay József, Hámos Gyula, Veres Lajos, Szabó Károly, vitéz Győri Ferenc, Lukács József, Parag János, Romunsky Ferenc, Gróf Arpád, Lite-ráti Sándor, Tóth József, Solyom Zoltán, Szilágyi László, Bereczky József, Sáfian János, Németh Gábor, Lengyel Imre, Szücs Dezső, Kutiák István, Tarsoly Gyula, Szabó József, Börsi József, Völgyesi Lajos, Varga Gyula, Kázmér István, Ramacs Lőrinc, Varga József, Papp Gábor, Klauz István, Muszka János, Szekeres Ferenc, Balogh Péter, Böszörményi József, Pihenő József, György József, Fleischer István, Lajos, Szabó József, Szabó Sándor, Róff József, Benedek István, Moga István, Szilágyi Sándor, Rózsa József, Pál Dénes József, Lőrinc Sándor, Krammer Jenő Meleg László, Fekete János, Nál János. (Folytatjuk.)

Pillanatfelvételek a budapesti légitámadás izgalmas perceitől

Gyermekek imádkoznak. Leövik a Stalin-gyertyát. Lakodalmaspár az óvóhelyen

A Pesti Ujság írja. Az intézetekben Isten végtelen kegyelméből a gyermekeknek nem történt semmi bajuk, azok, köztük még a legkisebb elemisták is, bámulatos hősiességgel vonultak a legnagyobb rendben és fegyelmességgel az óvópincékbe. Itt a kisgyermeket lefektették. A nagyobb gyermekek pedig térdnélvállra könyörögtek az Istenhez, hogy minél hamarabb muljanak el ezek a keserves pillanatok. A legnagyobb rendben és legnagyobb nyugalomban várták meg az óvópincékben a gyermekek a légitámadás elmúltát.

Ma éjjel az egyik pályaudvaron tartózkodtam, mikor váratlanul felüvöltöttek a légvédelmi szirénák, reflektorok vágták kútat a fénycsóvákat a sötét éjszakába, s szovjet bombázók mély, döngő motorzúgását aláfestette a gépjármű lövedékeinek robbanása. A pályaudvart utazni szándékozók és ráérők tömege lepte el.

Igen érdekes és tanulságos volt a tömeg megfigyelése a légiadóról pillanatokban.

Amint a villanyokat eloltották, egy pillanatra ijedt zavar. Mindenki a hozzátartozóját kereste, női sikolyok egész skalája hallatszott. A rend őrei és pár nyugodt, higgadt férfi próbált nyugalmat teremteni. A közönség megtalálta az óvóhelyet, hová rögtön özönlenni kezdett.

Az ember érdekes jeleneteket figyelhetett meg. Igen sok katona volt az utazni készülő köztük. A legtöbb ember ösztönösen, védelmekeresően a katonák közelébe igyekezett. Minden hadfi zubbonyába 2—3 kislány kapaszkodott, menedéket keresve.

Derék honvédeink méltók voltak az egzenruhához, mert igyekeztek rendet teremteni, nem vesztették el fejüket.

Az étteremből tódult kifelé a közönség. Az ajtónál a rendnek egyik természetes öre állott, ki udvarias s egyben erélyes hangon szólította fel a

hölgyeket és urakat a bennmaradásra. Ugyanezt cselekedte három kétségbeesett pincér, akik asztalkendővel hadonászva kérték a vendégeket, hogy maradjanak ülve. E kérésnek csak helyenként volt sikere. Erős a gyanum, hogy a főpincér ráízett a légiadóra.

Halk duruzsolás hallatszott le az utcóra: megérkeztek az ellenséges bombázók! Fehéres-sárgás fényt lövellő világító Stalin-gyertyákat eresztettek le. De a sárgás színben foszforeszkáló gyertya nem volt hosszútartó, mert azonnal légvédelmi tűzcsapások középpontjába került és egy lövedék oltotta ejtőernyőjét, a gyertya kialudt és füstölögve, sietőre zuhant alá. A városra ismét biztonságos sötétség borult, s halk zümmögés jelezte a gépek távozását, melyek ezuttal — a nagyszerű magyar légvédelem hatása alatt a főváros környékének eredménytelen bombázása után távoztak.

Az egyik előkelő étteremben magasrangú úr tartotta lakodalmi vacsoráját. A vacsora már a vége felé jár és az ifjú férj és feleség éppen hűsözködik a násznéptől, amikor fölharsan a sziréna. Légiveszély! A férj és feleség arca egy pillanatra elkomolyodik egymásra néznek, egymásra mosolyognak és kart karba fűznek, a lakodalmas menet élén megindulnak az előkelő szálló légoltalmi pincéjébe. A fiatal feleség vagyontörő menyasszonyi ruhájában egy futuskóra ül, mellette áll frakkba, lakba a férj, aki mellett ime ott látjuk a szálloda éttermének kuktáját, jellegzetes fehér kuktasapkájában ételma-

szatos kötényével. A kukta mellett egy kegyelmes úr áll, a kegyelmes úr mellett egy pincér és ilyen beosztásban sorakozik fel a légoltalmi pincében a lakodalmas népség és az éjszaka dolgozó munkásai. A legnagyobb megértéssel és megbecsüléssel beszélget most a kegyelmes úr a pincérről, a fiatal feleség a kuktával, a méltóságos úr a londonerrel, amint látjuk, leomlott itt minden társadalmi válszfall és egy sorban dobognak a magyar szívek. Most az utcáról belép egy napszámos a légoltalmi pincébe, aki azonnal otthonosan érzi magát a légoltalmi pince levegőjében. Leül az egyik üresen lévő helyre, jobboldalán a budapesti társadalmi élet egyik kiválósága, baloldalán pedig ünnepezt szépsége áll. A napszámos a legnagyobb lelki nyugalommal előveszi vacsoráját egy darabka kenyeret és valami kolbász felét. Előkerül a kés is a zsebből és a következő pillanatban már a kegyelmes úrral beszélgetve megkezdí jóízűen a falatozást, Falatozik, beszélget a napszámos, végre elfogyasztja a vacsoráját, derűsen körülnéz és azt mondja:

— Végre elmondhatom, hogy én is megvacoráztam egyszer a Gellértben, mégpedig ingyen.

Ezt a nászéjszakát bizonyára nem fogja elfelejteni az ifjú pár és biztosan mindig olyan szeretettel fognak a magyar munkásokkal foglalkozni, mint ez a második szovjet légitámadás idejében történt.

Turmezei Sándor evangélikus esperes megválasztásáról vasárnap határoz a közgyűlés

Nagyvárad. Az Erdélyi Néplap már foglalkozott azzal, hogy Materny Imre evangélikus esperes hosszú egyházi szolgálata után a jó megérdemelt nyugdíjba vonul. A nagyváradai evangélikus egyházközség most vasárnap, a szokásos istentisztelet után közgyűlést tart Rózsa István nyiregyházi evangélikus lelkész elnöklétével, amely közgyűlésen határozatot hoznak Materny Imre örökének Turmezei Sándor esperes által való betöltésére. Az egyházközség elnöksége lapunk útján is kéri a presbitériumot és a híveket, helyieket és vidékieket egyaránt, hogy a fontos közgyűlésen feltétlenül jelenjenek meg.

Elvi jelentőségű ítéletet hozott a törvényszék határátlépési ügyben

Nagyvárad. Saját tud. Péntek délután tárgyalta a nagyváradai törvényszék Várady tanácsa Brojnás László határátlépési ügyét. Vádlottként szerepelt rajta kívül a felesége, továbbá Miklós Péter és egy kiskoru. A törvényszék ítéletének érdekessége volt, hogy most alkalmazta első esetben az 1942 évi 14. törvénycikket, mely szerint a tiltott határátlépést békében 2 évig, háboruban 5 évig terjedőleg büntetendő. A törvényszék hivatkozva a fenti törvénycikkre, Brojnás Lászlót 6 hónapi fogságra, feleségét 3 napra, Miklós Pétert ugyancsak önnyre, míg a fiatalkorut dorgálásra ítélte.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
Szerzőknek nem adunk visszatérítést.

A BELÜGYMINISZTER PÉCSETT.
Pécéről jelentik: (MTI.) *Keresztész Fischer* Ferenc belügyminiszter nem hivatalosan Pécsre érkezett a szerdai nap folyamán. A délelőtti folyamán résztvevő elhunyt édesanyja halálának évfordulóján a temető kápolnájában tartott gyászmisén. A belügyminiszter a délutáni órákban tovább utazott.

Angol záróleggömbök spanyol terü.
Isten. Santanderből jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Santaner közelében több angol záróleggömböt vettek észre és tettek ártalmatlanná.

OLASZ TÁBORNOKOK A FÜHRER NÉL. Berlinből jelentik: (NTI.) A Führer csütörtökön fogadta *Galbani* altábornagyot, a fasiszta milícia vezérkari főnökét, *Guis* tábornokot és *Romegialli* tábornokot. A Führer a szívélyes barátság és fegyverbarátság szellemében hosszabb megbeszélést folytatott a tábornokokkal.

A NAGYVÁRADI TAKARÉKPÉNZTÁR megkezdte a Pénzügyi Köz. pont megbízása alapján az I. és II. erdélyi hitelkeretben azon kedvezményes kölcsön folyósítását, melyeket csak keresztény 50 holdnál nem nagyobb földbirtokú mezőgazdák, 20-nál kevesebb munkást foglalkoztató iparosok, valamint háromnál nem több lakos házak tulajdonosai legfeljebb 10.000 pengő erejéig igényelhetnek. A kölcsönök 5 évi időtartamra ezidőszáig 5.50% évi kamattal, félévenként megújítandó váltók leszámolása után kerülnek folyósításra. Közlelbbi feltételek a takarékpénztár helyiségeiben tudhatók meg.

WILKIE A TÖRÖK MINISZTERELNÖKNÉL. Ankarából jelentik: (NTI.) A török miniszterelnök egyórási megbeszélést folytatott Wilkievel. (MTI.)

Bajtársi parancs. Vasárnap, szeptember 13-án a római katolikus bajtársak az olasz plébánia templomba mennek, indulás 9 óra 25 perckor. A menetet vezetik dr. Rejti Mihály aljegyző és dr. Felcsér Béla járásbíró bajtársak. — A református bajtársak 9 óra 55 perckor indulnak a Teleky-utca nagytemplomba. A menetet vezetik: Jégh Károly törvénytudós bíró és Kies Gyula postafőosztály bajtársak. — Az evangélikus bajtársak 6 óra 40 perckor indulnak a Csáky-utcai templomba. A menetet vezetik: Hornyánszky Pál földbirtokos és Tahéry Géza bajtársak Gyülekezés és indulás a székházból és visszatérés ugyanoda. Elnökség.

ORSZAGASZLÓAVATÁS MAROSVÁSÁRHELYEN. MÓT jelentik: Marosvásárhelyen a SZEFEH által felajánlott Országaszlót szeptember 13-án, vasárnap avatja fel báró *Bánffy* Dániel a város országgyűlési képviselője. A felajánló SZEFEH részéről *Antal* Dezső mérnök, a SZEFEH elnöke mond beszédet. A SZEFEH nagy küldöttséggel jelenik meg az ünnepségen.

A falpari szakosztály ezután értesíti tagjait, hogy folyó hó 14-én, hétfőn este 7 órai kezdettel gyűlést tart, rendkívüli ügyek fontosságára, anyagiúnylás és tagsági könyvek kihocsátására való tekintettel, kérjük tagjaink pontos megjelensét. Az elnökség.

A Weiss Manfréd Művek új igazgatósági tagjai. A Weiss Manfréd Acél- és Fémművei Rt. új igazgatósági tagjaiul bejegyeztették báró *Villányi* Frigyes, dr. *Kenéz* Béla ny. kereskedelmiügyi minisztert és dr. *Ripka* Ferenc ny. főpolgármestert.

BÖLÖNI MIKÓ FERENC HALÁLA. (MTI.) *Böloni* Mikó Ferenc nyug. igazgatósági államtitkár, a sajtóellenőrző bizottság volt elnöke, szeptember 10-én meghalt.

A Baross Szövetség konfekciós szakosztályt alapít. A Baross Szövetségben annyira megszaporodtak a konfekciósok, hogy különálló konfekciós szakosztály létesítését határozták el. Az új szakosztály szerdán este alakult meg és állást foglalt a textilközpont rendelkezéseivel kapcsolatban, továbbá megbeszélte a szármellátás és az áralkuláció aktuális problémáit.

TERJED A BOLSEVISTA ESZME ANGLIÁBAN. Bernből jelentik: (Bud. Tud.) Az angol szakszervezet értekezletén memorandumot fogadtak el, amely megállapítja, hogy a jelenlegi nevelési rendszer nagyon káros hatású és a valóság tárgyak helyett eszias kérdéseket kellene tanítani.

Elnapolták Guber, Hubay és Kovarc ügyének főtárgyalását. MÓT jelentik: A rendőrség elleni gyűlöltre való igazgatás vétsége címén vád alá helyezett *Gruber* Károly, *Kovarc* Emil és *Hubay* Kálmán ügyében csütörtökön lett volna a főtárgyalás, de azan csak *Hubay* Kálmán jelent meg. A főtárgyalást a bíróság elnapolta.

Légoltalmi elsősegély táskák
50, 20, 10 személyes, gázsebesség kapható a
SANDOR Drogériában
Rákóczi-út 7.

Tökét emel a Feketeerdői Üveggyár. A Post. Törsde írja: Hírek szerint, a Feketeerdői Üveggyár Rt. vezetősége az állandóan növekedő üvegkeresletre való tekintettel, üzemhívítást határozott el, amelyek anyagi fedezésére tökeemelés tervet. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. Itt említjük meg, hogy országsszerre, de különösen Erdélyben nagy menny. mutatkozik palacküvegekben. Hír szerint nagy szűkeég mutatkozik törőüvegekben és a nagy bortermés következtében különösen borosüvegekben.

A KÁVÉHÁZAK ÉS VENDEGLŐK SEBESÜLT HONVÉDEKNEK JUTTATJÁK A KIOLVASOTT KÉPESLAPOKAT. A honvédezerkar főnökének felhívására a vendéglők, kávéházak ipartestületük útján elhatározták, hogy a kiolvasott képeslapokat, folyóiratokat a hadikórházaknak juttatják a sebesült honvédek számára. (Magy. Tud.)

Életveszélyes sérüléssel szállították kórházba egy 50 éves férfit. (Nagyvárad.) Súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap, a koraszi órákban a Nagypiac-terén. Egy kerékpáros fiatalember elütött egy 50 év körüli férfit. A szerencsétlenül járt ember súlyos koponyaalapi törést szenvedett s a kihívott mentők azonnal a kórházba szállították. Eszméletét a hajnali órákig nem nyerte vissza, így személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

Mint értesülünk, állapota igen súlyos. A rendőrség bevezette a nyomozást annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség, a szerencsétlenül jártat, vagy pedig a vigyázatlan kerékpárost.

Korona Filmszínházban Péntektől
A ZUR-EXPRESS
ragyogó magyar filmvigjáték.
Páger Antal, Tolnay Klári, Szelezcky Zita, Básthy.
Az előadások pontosan 5. 1/8 és 1/4 10 órakor kezdődnek

13.40 pengő a csöves autókora termelői ára. Nagyvárad thj. város polgármestere 47-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Tudomásra hozom Nagyvárad város közönségének, hogy a csöves tengeri legmagasabb termelői ára q-kint 13 P 40 fillér. Nagyvárad, 1942. szeptember 11. Dr. Varga László s. k., tanácsnok.

NAPFOGYATKOZÁS VOLT CSÜTÖRTÖKÖN. (MTI.) Csütörtök délután 5 óra 40 perctől 7 óra 50 percig részleges napfogyatkozás volt.

NAPFOGYATKOZÁS VOLT TEGNAP DÉLUTÁN NAGYVÁRADON. (Nagyvárad.) — Tegnap délután sokan megfigyelték Nagyváradon is a napfogyatkozás ritka természeti tüneményét. A részleges napfogyatkozás — mert csak ilyen volt — délután 5 óra 40 perckor kezdődött és 7 óra 50 percig tartott. Mivel Nagyváradon az ég 6 óra felé beborult, csak a napfogyatkozás kezdetét lehetett megfigyelni, majd 7 óra felé, amikor a nap ismét kihűjt, egészen jól lehetett látni.

A Láthatár most megjelent szeptemberi száma a külföldi magyarok kérdéseinek szentelt lapjait. *Első* helyen *Antal* István nemzetvédelmi propaganda miniszter cikkét közli a lap a magyarság júliáni köteleességeiről. *Dobossy* László párizsi magyar tanár a külföldi magyar iskolák feladatairól ír, *Sebestyén* Endre az amerikai magyarok hazatelepítésének lehetőségeiről és háboruutáni feladatainkról cikkezik. *Hálacsy* Dezső dr. a Julián Iskolaegyesület munkásságát ismerteti. Gazdag könyv és folyóiratszemle egészíti ki a színvonalas folyóiratot. Mutatványsszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VII. Baross-ter 15.

Horthy Istvánról nevezik el Ungvár egyik legfontosabb utvonalt!

Ungvárról jelentik: (MTI) Ungvár törvényhatósági bizottsága csütörtökön gyűlést tartott. *Simenfalvy* Árpád főispán emlékezett meg a Kormányzóhelyettes Ur hősi haláláról, majd *Pálóczy* Horváth Aladár, helyettes polgármester javasolta, hogy a város egyik legfontosabb utvonaltát *vitéz Horthy Istvánról* kereszteljük el. *Ortutay* Jenő főesperes, országgyűlési képviselő meoldott kegyeletes megemlékezést a Kormányzóhelyettesről. Ezt megelőzőleg Ung megye törvényhatósági bizottsága tartott gyűlést.

Osszeírják a lovakat és fogatos járműveket

Nagyvárad thj. város polgármestere 4100-1942. szám alatt a következő felhívást adta ki:

A honvédelmi miniszter ur 30.562-eln. 1942. számú rendelete értelmében felhívom Nagyvárad thj. város területén lakó összes ló, öszvér és jármű (kocsis, szekér, hintó, tabláskocsis stb.) tulajdonosokat, hogy a minden évben szokásos lovak és járművek összeírása végett a város katonai ügyosztályánál Teleky-utca 3 szám földszint 2. számú szobájában 1942. szeptember hó 18-19-ig bezárólag az alábbi sorrendben mindennap reggel 8-12 óráig jelenjenek meg.

- Az összeírás sorrendje:
1942. szeptember hó 16-án A-D kezdőbetűsök,
1942. szeptember hó 17-én E-K betűsök,
1942. szeptember hó 18-án L-R kezdőbetűsök,
1942. szeptember 19-én S-Zs kezdőbetűsök.

Felhívom figyelmét minden ló és öszvért tartó tulajdonosnak, hogy az összeírásra a marhalevelet mindenki hozza magával.

Az összeírás után történt változásokat (vétel, eladás) mindenki köteles a fenti ügyosztálynál minden esetben bejelenteni.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása, vagy a valóságnak mag nem felelő adatok be nem vallása a törvény teljes szigorával fog büntettni.

A jelentkezés végső határideje 1942. szeptember hó 19-ike.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.
Dr. Soós s. k., polgármester.

Jelentkezzenek a kertészek a város-házban. Nagyvárad thj. város polgármestere ad. 8097-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Felhívom a kertészeket, akiknek 1 kat. holdnál azaz 1600 négyszögölnél nagyobb kertgazdasági van, hogy hivatalomban Teleky-u. 3 sz. a. I. em. 3. sz. szobában a törvényes következmények terhe mellett 3 napon belül jelentkezzenek. Nagyvárad, 1942. szeptember 11. Dr. Varga László s. k., tanácsnok.

JÓL SIKERÜLT AZ IDÉN AZ IPAROSNYARALTATÁS. A Magyar Tudósító jelentik: Az IPOK iparos gyógházai iránt az idén rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az eddigi összeállítások szerint július 31-ig Balatonfüreden 3366. Hévizen 1692, Hajdusoboszlón pedig 1890 volt az ellátási napok száma. A nagy érdeklődés következtében elhatározták, hogy a balatonfüredi üdülőházat kibővítik. Ezenkívül az IPOK új gazdasági üdülőt is vásárolt Borszákon. A borszáki új üdülő augusztus 1-én nyílt meg egyelőre 20 személyre, de az épület teljes befogadóképessége 37 személy.

Szeptember 1-től nem kaphat árut a zsidó textílesek. Budapestről jelentik: A Textilközpont kiadta újabb rendelkezéseit. Eszerint a zsidó textilkereskedőket teljesen kizárják az árutalálathól. A zsidó textilkereskedők 5 százalékhban, a konfekciósok pedig 2 százalékhban vehetnek részt a forgalomban. Ha a keresztény egyéni cégnél egy zsidó alkalmazott van, az egész vállalatot zsidóvá minősítik. Szeptember 1-től a fajvédelmi törvény (1941. XV. tc.) az irányadó.

A napraforgómag betakarítása

A napraforgómag termés őrvendetes korai beérése szükségessé teszi, hogy a gazdaközönségnek különösen az a része, amely eddig napraforgómagot termelt, a betakarítás és cséplés helyes keresztülviteléről a szükséges tájékoztatást idejében megszerezze. Már augusztus hó elején felhívás jelent meg a sajtóban, hogy az érésben lévő napraforgómagnak a szél elleni védelme, kellő időben való aratása és helyes cséplése tekintetében tájékoztató utmutatót a gazdák a Futura központjától (Budapest, V. Vigadó-u. 6.) vagy bármely vidéki megbízottjától, vagy a mezőgazdasági kamaráktól beszereznek és szem előtt tartásuk.

A Futura ezen természetesi utmutatót valamint a szárítózemek igénybevételére vonatkozó tájékoztatót is minden szerződéses termelőjének külön levélben megküldi, tehát elsősorban ezeknek a termelőknek kell ezen nyomtatványt jelntkezniük, akiknek a címe a Futuránál nyilvántartásban nem lévén meg, az utmutatót meg nem kapták. Ezek részére, akik ezen utmutatót még kézhez nem vettek volna, a napraforgómag betakarításáról illetékes helyről nyomtatékosan a következők szem előtt tartását ajánljuk:

Szélnek jobban kitett fekvésben különösen magasszáru fajtaknál a szél, érés táján nagy károkat okozhat. — Ilyenkor célszerű a lábán álló napraforgót 4-6-szorossával a tányér alatt egymáshoz kötni s így a napraforgók egymást támogatva jobban ellenállnak a szél károsításának.

A napraforgómag nehezen szárad, hamar romlik, penészedik, miért is fontos, hogy aratását ne siessük el. Az érés jelei a levelézt teljes leszáradásra, a tányér aljának kénsárga színeződése.

A keelői eszedésnél figyelemmel kell lenni a madarak nagyobb kártételére is, ezért madárijesztőkről, a termés őréséről gondoskodni kell. Szegélynövényként való természetesen a madárkárak miatt megokolt lehet a kissé korábbi aratás. Fontos azonban, hogy ne esős időben arassunk, hanem lehetőleg szép napsütéses időben végezzük a munkát.

Az aratás akként történik, hogy né-

hány centiméteres szárcsonkmeghagyásával a tányérokat a töről levágjuk. Ha eléggé érett volt a termés a tányérokról a mag azonnal kicsépelhető. Ha bármely ok folytán azonnal nem csépelhetünk, a tányérokat csak nagyon szelős helyen, teljesen nyitott, huzatos fészkerbe tudjuk valamennyire, de akkor is csak felaggatva, felfűzve, vagy csak egysoros rétegben fektetve, többékevésbé kiszáritani.

Ha bármely ok folytán aratásra nem elég érett a termés és mégis aratni kényszerülünk, akkor a táblán megszáritathatjuk a forgót, úgy amint az Oroszországban is szokásos. E célból a tányérokat szárcsonk nélkül vágjuk le, közepét, ahol többnyire léha magvak vannak, kifurjuk és magvas részükkel lefelé egy-egy erősebb, felső végén kihagyott, lábán álló, napraforgószárra húzzuk. Egy-egy kóróra 15-30 tányér húzható. Alul a legelső tányért egy kis napraforgószár-darabbal kissé felpecseljük, hogy földre ne érjen.

Kisebb mennyiségű termés kézi erő-

vel is könnyen csépelhető, amennyiben a tányérokat magvas felét rövid botokkal ütögetve, akár gyermekké is könnyen kicsépelik a magot. Cséplés után a tányér és szár nedves részeit azonnal ki kell rostálni, hogy a mag minél könnyebben száradhasson és vékonyan, legfeljebb 4-5 cm. vastagon kell a magot eltergetni. Száraz, szelős helyen 61 napig naponként át kell lapátolni, ha szükséges, naponként többször is, később azonban ritkábban. Semmiesetre sem szabad megvárni, míg a mag meiegedni kezd mert ez már nagy értékvesztést jelent.

A napraforgómag értékesítésének módját, átvételi árakat és feltételeket minden községben a Futura hirdetésményei ismertetik. Ezek a hirdetésmények minden Futura bizományosnál, engedélyes magbevásárlónál, valamint a községében gazdakörökben stb. ki vannak függesztve, ahol a hirdetés nem volna található, vagy az átvétel lebonyolítása ellen bármely panaszművelés fel, sürgősen a Futura központjához kell fordulni (Budapest, V. Vigadó-u. 6.) ahonnan mezőgazdasági intézkedések történnek.

Férfi ruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hivásra hához jövök.

SPORT

Jókedvűen készülődik a csapat szegedi útjára

Sárvári játszott középcsatárt a tegnapi edzésen

Nagyvárad. Csütörtökön délután kétkapus edzésen készülődött a NAC szegedi mérkőzésére. A gyakorlason megjelent valamennyi első és utánpótlásbeli játékos. A bevezető gimnasztika után főleg a fejelést, toppolást gyakorolták a fiúk, majd az utánpótlás ellen így állt fel a csapat. Vécsey — Papp. Ónody — Perényi. Juhász. Deményi — Kovács II. Bodola, Sárvári. Barna és Tóth III. Dudas tehát jobbösszekötőt játszott, míg a csapat tengelyében Sárvári fog-

lalt helyet. A játék egészen jól ment. Láttunk egy-két egészen parádés megmozdulást is, aminek befejezése képen a gól sohasem maradt el. Különösen a csapat néhány magasán vezetett támadása volt eredményes. (Ugyilátszik használt nekik Fogl II intelmé. Szerk.) Edzés után edző, vezető és játékos egyaránt elégedett volt a hallottunk olyan hangokat, mely szerint — ez már a vasárnapi csapat.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor**, Széchenyi órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása ter 6.

Szombaton délután 5 órakor:

Pankrációs birkozóverseny a Rhédey kerti sporttelepen

(Nagyvárad.) Szombaton délután 5 órakor Nagyváradon lépnek szorítóba a Rhédey-kerti levante sporttelepen a Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnok öt hete zsúfolt házak előtti folyó Pankrációs mérkőzések bajnokai.

Mi is az a Pankráció? Már az ókorban, mikor a sport még csak gyermekcipőben járt, üzték ezt a görög-római birkozásból, boxolásból gyúrt pompás önévelmi sportot.

A római gladiátorokat ezzel a sport ággal edzették évekig, mielőtt az arénába léphettek. A Pankráció hovatöbbször tökéletesedett és a mai formájában izgalmas, egész férfit megkövetelő, gyönyörű és látványos sportágot képez. Hogy ez mennyiben igaz, arra legjobb bizonyíték, hogy a Nemzeti Sportcsarnokban lefolyó mérkőzések olyan tömegeket mozgósítottak, hogy a 3000 személyt befogadó gyönyörű csarnok estéről-estére zsú-

folásig megtelik. S míg az első héten csak férfiakat láttunk a nézőterén, ma már a nézők 40 százalékát a szép nem képviseli.

Világnagyságok a szőnyegen

Ennek a sportágnak nemzetvédelmi jelentőségével ma már mindenki tisztában van és a legfőbb sporthatóság kívánságára a birkozó szövetség keretén belül megalakították a hivatásos birkozó alosztályt szeptember 3-án a Nemzeti Sportcsarnokban megtartott értekezleten.

Nagyváradon döntő mérkőzések keretén belül a legjobbak fognak bemutatkozni.

Többek között Kamarás József, Hámos Miklós, Cheo Morejon, aki egy éve tért át a boxról a Pankrációra, László János, Hécey László, Sólyom Antal, Alvis Hirsch és Büky Béla.

Rendező: Tasnády József Európa-

RÁDIÓ

SZOMBAT, SZEPTEMBER 12.
Budapest I.

6.40 Ebresztő, Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
10.15 A József nádor 2. honvédegyaloz-
ezred zenekara.
11.20 Vonoszenekari művek.
11.40 A Közellatási Miniszterium rádió-
előadássorozata.
12.40 Weidinger Ede szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szórakoztatás zene.
15.20 Rendőrzenekar.
16.15 Csűrös Emilia meséi.
17.15 Ifj. Jahn Antal harmonikaszerű
17.30 Geszty Nagy László felolvasása.
17.55 Táncczene.
18.30 Hangképek innen-onnan.
19.20 Bura Sándor cigányzenekara.
19.50 Makay Margit verseket mond
20.10 Dalok, táncok, síkerek.
22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
23.25 Magyar nóták.
23.25 Táncczene.

Budapest II.

18.30 Mezőgazdasági felőra.
19.10 Hlávics Elmer dr előadás.
19.35 Szakolczay-Riegler Ernő orgonái
20.00 Hírek.
20.10 Tonca. Opera három felvonásban.
22.10 Szórakoztató zene.

ABAVIT, PORZOL, ARZOFAG, ve-
tőanyag csávázáshoz... **TAKAR.**
MANYMÉSZ, FUTOR, PEKK, BIO-
DIT. pottakarmány **HANTOLT BOR-**
SÓ, Mezőgazdasági gépek, eszköz-
zok, vadászfegyver, löszér
MEZOGAZDAKNAL.
Nagyvárad, Mussolini-tér 16. szám.
Tel.: 10-50. Tel.: 10-50.

Időszerű folyóügyeket tárgyal a sportigazgató az MLSz-ben

Nagyvárad. Mint ismeretes, a NAC sportigazgatója, aki két napot töltött a fővárosban, lazaérkezett. Krüger Károly utazásával kapcsolatosan különböző találgatások indultak meg... újabb játékos... Török-
vés-ügy... Debreceni... visszahoz-
zák Kopeket...

Ki tudná elsorolni, mi minden tudott a Bémer-tér. Lapunk tegnapi számában rámutattunk már a népszerű „Sajó” tulajdonképeni céljára, amit mint előtünk kijelentette, több, az egyesület életével kapcsolatos adminisztratív elintézés töltött meg egy nappal.

APRÓHIRDETÉSEK

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja. **Paragáz** szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 14-21. 664

Kölcsönöket folyósít házjavításhoz. Gazdák és Kisiparosok Hitelszövetke-
zete. Bethlen István 6. 3

Értékesítés

Eladó 2 szobás, fűrdőszobás ház, nagy kertes udvarral. Bármilyen célra alkalmas. Beköltözhető. Ár: 30.000 P. Több kisebb, nagyobb házak, telkek, szőlők eladók. Tatayné, Szigligeti-u. 12.

Eladók: használt cserépkályhák, ajtók, ablakok, ócska leszka, öszecsukható vaságy, stb. **Mezey Mihály** utca 9. 41

Eladó egy kis jégszekrény és iroasztal megtekinthető délelőtt 12-ig. Akadémia-u. 8. 44

Imazsmolyt vennék. Címet kiadók kérek 34

Megvételre keresek egy jókarban lévő gyermekágyat. Cím a kiadóban

Eladó Nemzetközijog. dr Baditz. Miskolc. 889

Állást keres

Hentes és mészáros segéd, hosszú gyakorlattal alkalmazást keres. Címet a kiadóba kér. 45

Gép- és üzemeletatos segéd állást alkalmazást keres. Arnóczy Barany, utca 28. 43

KIADÓTULAJDONOS:
SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.